

Beyânu'l - Hak

(KUR'AN-I KERİM'İN NÜZUL SIRASINA GÖRE TEFSİRİ)

I

(MEKKÎ SURELER-1)

Prof. Dr. M. Zeki Duman

Fecr Yayınları: 95

BEYÂNU'L-HAK
(Kur'an-ı Kerim'in Nüzul Sırasına Göre Tefsiri)

Prof. Dr. M. Zeki DUMAN
(www.zekiduman.com)

© FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
(Sertifika no: 13178)

Mizanpaj
Hüseyin NAZLIAYDIN & Mehmet Ali KIRCA

Kapak
FCR YAYIN REKLAM

Baskı/Cilt
ŞAFAK MATBAACILIK
İvedik O.S.B. Matbaacılar Sitesi 1515. Sk. No: 53
Yenimahalle/ANKARA • Tel: 0312. 229 57 84
(Sertifika No: 16104)

1. Baskı: Mayıs 2006
2. Baskı: Ağustos 2008
3. Baskı: Şubat 2016
4. Baskı: Mart 2020

ISBN: 978-605-7570-82-6 (Tk.)
978-605-7570-83-3 (1. cilt)

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 Ulus-Altındağ/ANKARA
Tel: (0312) 310 08 60 (pbx) - Fax: (0312) 311 47 89
Web: www.fcr.com.tr • e-mail: fcr@fcr.com.tr

Beyânu'l - Hak

(KUR'AN-I KERİM'İN NÜZUL SIRASINA GÖRE TEFSİRİ)

I

(MEKKÎ SURELER-1)

Prof. Dr. M. Zeki Duman

ANKARA 2020

Prof. Dr. Mehmet Zeki DUMAN (1949-2013)

1949 Yılında Sivas'ın Şarkışla ilçesi, Gümüştepe köyünde 93 muhaciri bir ailede 8 kardeşin en küçüğü olarak doğdu. İlkokulu köyünde bitirdi. Orta öğretiminin ilk bölümünü Sivas, ikinci bölümünü Kayseri İmam-Hatip Lisesi'nde 1969 yılında tamamladı. Aynı yıl, Eylül ayında, hariçten fark dersleri sınavlarını vererek Kırşehir Atatürk Lisesi'nden lise diploması aldı.

30 Haziran 1973 tarihinde Kayseri Yüksek İslam Enstitüsü'nden mezun oldu. 1973-1977 yılları arasında dört yıl Kırklareli İmam-Hatip Lisesi'nde Meslek Dersleri Öğretmenliği ve Müdür Yardımcılığı görevlerinde bulundu. 13 Nisan-31 Ekim 1975 tarihleri arasında Isparta'da kısa devre askerlik görevini tamamladı. 26 Haziran 1977 tarihinde Kayseri Yüksek İslam Enstitüsü'ne Tefsir Asistanı olarak atandı. 18 Nisan 1984 tarihinde Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Tefsir Bilim Dalında Doktor, 25 Kasım 1987 tarihinde Doçent, 11 Haziran 1993 tarihinde de Profesör unvanlarını aldı.

Hayatını Kur'an'ın emrinde, peygamber Efendimizin rehberliğinde İslam'ı yaşamaya ve bu şekilde yaşanması için halka anlatmaya adadı. Akademik hayatının ilk basamağı olan doktora tezini, Kur'an-ı Kerim'in ışığında Müslümanların sosyal hayatına yön verecek olan "*Kur'an-ı Kerim'de Âdâb-ı Muâşeret*" ismiyle yaptı ve sonrasında bu eserini aynı isimle kitaplaştırdı. Kur'an-ı Kerim'in anlaşılması ve anlayarak yaşanması için, özellikle her yıl Ramazan ayı ve Kutlu Doğum Haftasında, hiçbir günü zayıf etmeden konferanslar verdi, çağrıldığı yerlere üşenmeden giderek O'nu anlattı. İslam'ın Kur'an ışığında yaşanması için "*Kur'an ve Müslümanlar*" isimli eserini, Kur'an herkes tarafından anlaşılabilir ve yaşansın diye, altı yıllık çalışmasının ürünü olan "*Beyan-ı Hak, Kur'an-ı Kerim'in Nüzul Sırasına Göre Tefsiri*" isimli eserini halkın idrakine sundu.

Tıp fakültesi hocalarından da yardım alarak yapmış olduğu çalışması "*Kur'an-ı Kerim ve Tıbbâ Göre İnsanın Yarattığı ve Tüp Bebek Hadisesi*" isimli eseri 1991 yılında yayımlandı.

02 Ekim 2009 -31 Aralık 2012 tarihleri arasında bir dönem Fakülte Dekanlığı görevinde bulundu. Dekanlığı döneminde İFDEK (İlahiyat Fakülteleri Dekanlar Kurulu)'in kurulmasına öncülük ederek başta Din Kültürü Öğretmenliği Bölüm-

lerinin Eğitim Fakültelerinden alınarak tekrar İlahiyat Fakültelerine dahil edilmesi, Üniversite sınavlarında Din Kültürü sorularına yer verilmesi ve İlahiyat Fakültelerine LYS (2. basamak) ile öğrenci alınması konularında önemli adımlar atılmasını sağladı. Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nin hem fiziki şartlarında hem de kazandırdığı 15'in üzerindeki asistan kadrosuyla akademik çehresinde devrim yaptı. Bir dönem Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı olarak verdiği hizmetlerin ardından aynı fakültede Temel İslam Bilimleri Bölümü Tefsir Anabilim Dalı Başkanı olarak çalışmalarını sürdürmeye, ilim adamı olarak hizmet vermeye devam etti. Özellikle “*Kuran'ın Nüzul Sırasına Göre Tefsiri Beyanu'l Hak*” ve “*Secavendi'nin Durak Hataları*” isimli çalışmaları, alanında eşsiz ve çığır açıcı çalışmalardır.

İnanmadığı/yaşamadığı hiçbir şeyi kaleme almadı. “*İslam'da Namaz ve Teheccüd*” kitabında kendi ibadet hayatını yazdı.

Hem akademik, hem de sosyal alanda Allah'ın rızasını umarak, hem yurtiçinde, hem yurtdışında, Kelamullah'ı anlatma tekliflerini hiç reddetmedi, ücret tekliflerini ise hep reddetti. 28 Şubat'ın soğuk günlerinde, uyarılara rağmen haftada dört gün, farklı gruplarla (doktor, esnaf, akademisyen) yaptığı tefsir derslerine ara vermedi. Tefsir derslerini, kurucularından olduğu İlim Yayma Cemiyeti Kayseri Şubesi'ne taşıdı. İlim Yayma Cemiyeti Kayseri Şubesi yurt hizmetinin yanı sıra bu eğitim faaliyetleri ile diğer şubelere örnek oldu. Amacı ilim adamları ile halkı buluşturabilmektir. Bugün yurtlarından 750 öğrenci, eğitim faaliyetlerinden 1000'den fazla kişinin faydalandığı İlim Yayma Cemiyeti Kayseri Şubesi Yabancı Öğrenci Yurdu merhumun adını taşımaktadır. Cemiyetteki derslerine her mezhep ve meşrepten insanların katılımını öğrenmek onun için ayrı bir motivasyon kaynağı idi. Onun ilk adımlarını attığı bu Kuran yolculuğuna adanmışlığı ile örnek olduğu öğrencileri, sahiplenerek devam ettirdi.

Çok yönlü naif kişiliğinde güreşin/pehlivanlığın ayrı bir yeri vardı. Kendi güreşleri olsun, antrenörlüğünü yaptığı üniversite takımının olsun, güreşlerini anlatmaktan keyif alırdı. Ders anlatırken hâkim olamadığı gözyaşları ile tanınırdı. İnsan kanından baygınlık geçirmesine karşın, büyük küçük, hiçbir kurbanını başkasına bırakmazdı. Para ve hesaptan çok hazzetmemesine rağmen kurduğu Fakülte Yardımlaşma Sandığını, faizsiz borçlanma ve yardımlaşmanın bir örneği olarak, 20 yıldan fazla tek başına sürdürdü.

Yardım etmeyi sever, borç isteyen geri çevirmezdi. Cömertliği ve yardım severliği sözde değil amellerinde idi, evlatlarına ‘babaların sevgisi gibi parası da tükenmez’ derdi.

10 Temmuz 2013 tarihinde Ramazan'ın ikinci günü iftara bir saat kala, kırmızı ışık ihlali yapan bir sürücünün neden olduğu elim bir trafik kazasında Hakk'ın rahmetine kavuştu. Prof. Dr. Mehmet Zeki Duman evli ve üç çocuk babasıdır. O, fakültenin de 'Zeki Baba'sıydı...

KİTAPLARI

1- *Kur'an-ı Kerim'de Âdâb-ı Muâşeret*, (Doktora) Tuğra Yayınevi ve İpek Yayın Dağıtım, İstanbul, ilk baskı: 1982. Son baskı: Fecr Yayınevi 2018.

2- *Kur'an ve Tıbbâ GÖRE İnsanın Yaratılışı ve Tüüp Bebek Hadisesi*, Nil Yayınları, İzmir, 1990, 1991.

3- *Uygulamalı Tefsir Usulü ve Tefsir Tarihi I*, Erciyes Üniversitesi Yayınları, No: 40, Kayseri, 1992.

4- *Nüzulünden Günümüze Kur'an ve Müslümanlar*, Fecr Yayınevi, Ankara, 1996, 1997, 2006, 2010, 2013, 2016.

5- *Vahiy Gerçeği*, Fecr Yayınevi, Ankara, 1997, 2017.

6- *Beş Sûrenin Tefsiri (Sosyal Muhteva Ağırlıklı)*, Fecr Yayınevi, Ankara 1999, 2010, 2012.

7- *Beyânu'l-Hak -Kur'an-ı Kerim'in Nüzul Sırasına Göre Tefsiri (I-III)*, Fecr Yayınevi, Ankara, 2006, 2008, 2016 (2 cilt).

8- *Kur'an-ı Kerim'de Örtünmenin Sınırları*, İpek Yayın Dağıtım, İstanbul 2008.

9- *İslam'da Namaz ve Teheccüd*, Fecr Yayınevi, Ankara 2010, 2013.

10- *Cennet Evlerimizde (Arapçadan tercüme)*, 2015.

11- *Hakk'tan Halka Kelâmullah (Levh-i Mahfûz'dan Mushaf-ı Şerîf'e)*, Fecr Yayınevi, Ankara 2017.

12- *İslam'ın Üzerindeki Beş Gölge -Nesh, Recm, Köle ve Cariye, Ehl-i Beyt ve Hz. İsa'nın Dönüşü-*, Fecr Yayınevi, Ankara 2019.

(Prof. Dr. Mehmet Zeki DUMAN'ın çalışmaları, makaleleri, kitapları ile ilgili geniş bilgiyi www.zekiduman.com internet sitesinde bulabilir ve okuyabilirsiniz.)

İÇİNDEKİLER

Surelerin Alfabetik Sıralaması	11
Surelerin Mushaf Tertibine Göre Sıralaması	12
Surelerin Nüzule Göre Sıralaması	13
Ön Söz Yerine	15
Üçüncü Baskı Hakkında	17
İkinci Baskıyı Hazırlarken	19
Giriş	21

Mekkî Sureler-1

5/1	Fatiha Suresi	43
1/96	Alak Suresi	53
2/74	Müddessir Suresi	59
3/73	Müzzemmil Suresi	73
4/68	Kalem Suresi	83
6/111	Mesed/Tebbet Suresi	97
7/81	Tekvîr Suresi	99
8/87	A'lâ Suresi	107
9/92	Leyl Suresi	115
10/89	Fecr Suresi	121
11/93	Duhâ Suresi	129
12/94	İnşirah Suresi	135
13/103	Asr Suresi	139
14/100	Âdiyât Suresi	143
15/108	Kevser Suresi	147
16/102	Tekâsür Suresi	153
17/107	Mâ'ûn Suresi	157
18/109	Kâfirûn Suresi	161
19/105	Fil Suresi	165
20/113	Felak Suresi	169
21/114	Nâs Suresi	173
22/112	İhlâs Suresi	177
23/53	Necm Suresi	181
24/80	Abese Suresi	197
25/97	Kadr Suresi	203
26/91	Şems Suresi	211
27/85	Burûc Suresi	217
28/95	Tîn Suresi	223
29/106	Kureyş Suresi	229
30/101	Kari'a Suresi	233
31/75	Kiyâme Suresi	239
32/99	Zilzâl Suresi	251

33/104 Hümze Suresi -----	257
34/77 Mürselât Suresi -----	261
35/50 Kaf Suresi -----	269
36/90 Beled Suresi -----	281
37/86 Târik Suresi -----	289
38/54 Kamer Suresi -----	293
39/38 Sâd Suresi -----	303
40/7 A'râf Suresi -----	319
41/36 Yâ Sîn Suresi -----	379
42/72 Cîn Suresi -----	399
43/25 Furkan Suresi -----	409
44/35 Fâtır Suresi -----	431
45/19 Meryem Suresi -----	449
46/20 Tâ Hâ Suresi -----	467
47/56 Vâkı'a Suresi -----	489
48/26 Şu'arâ Suresi -----	501
49/27 Neml Suresi -----	523
50/28 Kasas Suresi -----	543
51/17 İsrâ Suresi -----	567
52/10 Yunus Suresi -----	611

SURE ADI	NÜZUL SIRASI	TERTİP SIRASI	YERALDIĞI SAHİFE
A'lâ	8	87	107
A'râf	40	7	319
Abese	24	80	197
Âdiyât	14	100	143
Ahkâf	67	46	949
Ahzâb	99	33	1673
Alak	1	96	53
Âl-i İmrân	94	3	1481
Ankebût	86	29	1189
Asr	13	103	139
Bakara	92	2	1309
Beled	36	90	281
Beyyine	100	98	1721
Bürûc	27	85	217
Câsiye	66	45	939
Cin	42	72	399
Cum'a	95	62	1545
Duhâ	11	93	129
Duhan	65	44	927
En'am	56	6	727
Enbiya	74	21	1057
Enfâl	93	8	1443
Fâtır	44	35	431
Fatiha	5	1	43
Fecr	10	89	121
Felak	20	113	169
Fetih	111	48	1889
Fil	19	105	165
Furkan	43	25	409
Fussilet	62	41	869
Ğâfir/Mü'min	61	40	849
Ğâşiye	69	88	971
Hac	91	22	1265
Hadîd	105	57	1817
Hâkka	79	69	1129
Haşr	98	59	1657
Hicr	55	15	711
Hucûrat	101	49	1727
Hûd	53	11	653
Humeze	33	104	257
İbrahim	73	14	1043
İhlâs	22	112	177
İnfitar	83	82	1161
İnsan	90	76	1255
İnşikak	84	84	1167
İnşirah	12	94	135
İsrâ	51	17	567
Kadr	25	97	203
Kaf	35	50	269
Kâfirûn	18	109	161
Kalem	4	68	83
Kamer	38	54	293
Kâri'a	30	101	233
Kasas	50	28	543
Kehf	70	18	978
Kevser	15	108	147
Kiyâme	31	75	239

SURE ADI	NÜZUL SIRASI	TERTİP SIRASI	YERALDIĞI SAHİFE
Kureyş	29	106	229
Leyl	9	92	115
Lokman	58	31	795
Mâ'ûn	17	107	157
Mâide	112	5	1907
Me'âric	80	70	1137
Meryem	45	19	449
Mesed	6	111	97
Muhammed	104	47	1801
Mutaffifin	87	83	1209
Mü'minûn	75	23	1081
Mücadele	106	58	1833
Müddessir	2	74	59
Mülk	78	67	1119
Mümtehine	96	60	1555
Münafikûn	103	63	1793
Mürselât	34	77	261
Müzemmil	3	73	73
Nahl	71	16	1001
Nâs	21	114	173
Nasr	114	110	2029
Nâzi'ât	82	79	1153
Nebe'	81	78	1145
Necm	23	53	181
Neml	49	27	523
Nisa	97	4	1569
Nuh	72	71	1035
Nur	102	24	1745
Râ'd	88	13	1217
Rahman	89	55	1243
Rum	85	30	1171
Sâd	39	38	303
Saff	110	61	1879
Saffât	57	37	775
Sebe	59	34	811
Secde	76	32	1101
Şems	26	91	211
Şu'arâ	48	26	501
Şûrâ	63	42	887
Tâhâ	46	20	467
Tahrîm	108	66	1859
Talâk	107	65	1849
Târık	37	86	289
Teğabun	109	64	1871
Tekâsür	16	102	153
Tekvîr	7	81	99
Tevbe	113	9	1973
Tîn	28	95	223
Tûr	77	52	1111
Vâkia	47	56	489
Yâsîn	41	36	379
Yunus	52	10	611
Yusuf	54	12	683
Zâriat	68	51	961
Zilzal	32	99	251
Zuhruf	64	43	907
Zümer	60	39	827

TERTİP SIRASI	SURE ADI	NÜZUL SIRASI	YERALDIĞI SAHİFE
1	Fatiha	5	43
2	Bakara	92	1309
3	Â-i İmrân	94	1481
4	Nisa	97	1569
5	Mâide	112	1907
6	En'am	56	727
7	A'râf	40	319
8	Enfâl	93	1443
9	Tevbe	113	1973
10	Yunus	52	611
11	Hûd	53	653
12	Yusuf	54	683
13	Ra'd	88	1217
14	İbrahim	73	1043
15	Hicr	55	711
16	Nahl	71	1001
17	İsrâ	51	567
18	Kehf	70	978
19	Meryem	45	449
20	Tâhâ	46	467
21	Enbiya	74	1057
22	Hac	91	1265
23	Mü'minûn	75	1081
24	Nur	102	1745
25	Furkan	43	409
26	Şu'arâ	48	501
27	Neml	49	523
28	Kasas	50	543
29	Ankebût	86	1189
30	Rum	85	1171
31	Lokman	58	795
32	Secde	76	1101
33	Ahzâb	99	1673
34	Sebe	59	811
35	Fâtır	44	431
36	Yâsîn	41	379
37	Saffât	57	775
38	Sâd	39	303
39	Zümer	60	827
40	Ğâfir/Mü'min	61	849
41	Fussilet	62	869
42	Şûrâ	63	887
43	Zuhruf	64	907
44	Duhan	65	927
45	Câsiye	66	939
46	Ahkâf	67	949
47	Muhammed	104	1801
48	Fetih	111	1889
49	Hucûrat	101	1727
50	Kaf	35	269
51	Zâriat	68	961
52	Tûr	77	1111
53	Necm	23	181
54	Kamer	38	293
55	Rahman	89	1243
56	Vâkia	47	489
57	Hadîd	105	1817

TERTİP SIRASI	SURE ADI	NÜZUL SIRASI	YERALDIĞI SAHİFE
58	Mücadele	106	1833
59	Haşr	98	1657
60	Mümtahine	96	1555
61	Saff	110	1879
62	Cum'a	95	1545
63	Münafikûn	103	1793
64	Teğabun	109	1871
65	Talâk	107	1849
66	Tahrim	108	1859
67	Mülk	78	1119
68	Kalem	4	83
69	Hâkka	79	1129
70	Me'âric	80	1137
71	Nuh	72	1035
72	Cin	42	399
73	Müzemmil	3	73
74	Müddessir	2	59
75	Kiyâme	31	239
76	İnsan	90	1255
77	Mürselât	34	261
78	Nebe'	81	1145
79	Nâzi'ât	82	1153
80	Abese	24	197
81	Tekvîr	7	99
82	İnfitar	83	1161
83	Mutaffifin	87	1209
84	İnşikak	84	1167
85	Bürûc	27	217
86	Târık	37	289
87	A'lâ	8	107
88	Ğâşiye	69	971
89	Fecr	10	121
90	Beled	36	281
91	Şems	26	211
92	Leyl	9	115
93	Duhâ	11	129
94	İnşirah	12	135
95	Tin	28	223
96	Alak	1	53
97	Kadr	25	203
98	Beyyine	100	1721
99	Zilzal	32	251
100	Âdiyât	14	143
101	Kâri'a	30	233
102	Tekâsür	16	153
103	Asr	13	139
104	Humeze	33	257
105	Fil	19	165
106	Kureyş	29	229
107	Mâ'ûn	17	157
108	Keşer	15	147
109	Kâfirûn	18	161
110	Nasr	114	2029
111	Mesed	6	97
112	İhlâs	22	177
113	Felak	20	169
114	Nâs	21	173

NÜZUL SIRASI	SURE ADI	TERTİP SIRASI	YERALDIĞI SAHİFE
1	Alak	96	53
2	Müddessir	74	59
3	Müzemmil	73	73
4	Kalem	68	83
5	Fatiha	1	43
6	Mesed	111	97
7	Tekvîr	81	99
8	A'lâ	87	107
9	Leyl	92	115
10	Fecr	89	121
11	Duhâ	93	129
12	İnşirah	94	135
13	Asr	103	139
14	Âdiyât	100	143
15	Kevser	108	147
16	Tekâsür	102	153
17	Mâ'ûn	107	157
18	Kâfirûn	109	161
19	Fil	105	165
20	Felak	113	169
21	Nâs	114	173
22	İhlâs	112	177
23	Necm	53	181
24	Abese	80	197
25	Kadr	97	203
26	Şems	91	211
27	Bürüc	85	217
28	Tîn	95	223
29	Kureyş	106	229
30	Kâri'a	101	233
31	Kiyâme	75	239
32	Zilzal	99	251
33	Humeze	104	257
34	Mürselât	77	261
35	Kaf	50	269
36	Beled	90	281
37	Târık	86	289
38	Kamer	54	293
39	Sâd	38	303
40	A'râf	7	319
41	Yâsîn	36	379
42	Cin	72	399
43	Furkan	25	409
44	Fâtır	35	431
45	Meryem	19	449
46	Tâhâ	20	467
47	Vâkıa	56	489
48	Şu'arâ	26	501
49	Neml	27	523
50	Kasas	28	543
51	İsrâ	17	567
52	Yunus	10	611
53	Hûd	11	653
54	Yusuf	12	683
55	Hicr	15	711
56	En'am	6	727
57	Saffât	37	775

NÜZUL SIRASI	SURE ADI	TERTİP SIRASI	YERALDIĞI SAHİFE
58	Lokman	31	795
59	Sebe	34	811
60	Zümer	39	827
61	Ğâfir/Mü'min	40	849
62	Fussilet	41	869
63	Şûrâ	42	887
64	Zuhruf	43	907
65	Duhan	44	927
66	Câsiye	45	939
67	Ahkâf	46	949
68	Zâriyat	51	961
69	Ğâşiye	88	971
70	Kehf	18	978
71	Nahl	16	1001
72	Nuh	71	1035
73	İbrahim	14	1043
74	Enbiya	21	1057
75	Mü'minûn	23	1081
76	Secde	32	1101
77	Tûr	52	1111
78	Mülk	67	1119
79	Hâkka	69	1129
80	Me'âric	70	1137
81	Nebe'	78	1145
82	Nâzi'ât	79	1153
83	İnfitar	82	1161
84	İnşikak	84	1167
85	Rum	30	1171
86	Ankebût	29	1189
87	Mutaffifin	83	1209
88	Ra'd	13	1217
89	Rahman	55	1243
90	İnsan	76	1255
91	Hac	22	1265
92	Bakara	2	1309
93	Enfâl	8	1443
94	Â-i İmrân	3	1481
95	Cum'a	62	1545
96	Mümtahine	60	1555
97	Nisa	4	1569
98	Haşr	59	1657
99	Ahzâb	33	1673
100	Beyyine	98	1721
101	Hucûrat	49	1727
102	Nur	24	1745
103	Münafikûn	63	1793
104	Muhammed	47	1801
105	Hadid	57	1817
106	Mücadele	58	1833
107	Talâk	65	1849
108	Tahrim	66	1859
109	Teğabun	64	1871
110	Saff	61	1879
111	Fetiğ	48	1889
112	Mâide	5	1907
113	Tevbe	9	1973
114	Nasr	110	2029

ÖN SÖZ YERİNE

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٣﴾

مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٤﴾

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾

اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ

غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٧﴾

Kovulmuş şeytandan Allah'a sığınırım

1. Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla başlarım.

2. Hamd (ve şükür), âlemlerin Rabb'i Allah'adır.

3. O, Rahman'dır; merhamet edendir.

4. O, hesap gününün de mutlak hâkimidir...

5. Rabb'imiz! Biz, sadece sana ibadet eder,

sadece senden yardım dileriz.

6. Bizi doğru yola ilet.

7. Kendilerine (özel) nimet verdiğin kimselerin yoluna;
gazabına uğrayanların ve doğru yoldan sapanların değil!

Amin!

ÜÇÜNCÜ BASKI HAKKINDA

Öncelikle merhumun oğulları olarak üçüncü baskının gecikmesinden ötürü okurlardan ve her daim arayıp soran dostlardan özürlerimizi kabul etmelerini diliyoruz.

Peygamber de “Ey Rabb’im! Benim kavmim bu Kur’an’ı kendinden mehcur bıraktı/uzak tuttu/hayatına sokmadı.” diye şikayet edecektir.
(Furkan 25/30)

Rasûlullah’ın bu şikayetine muhatab olmamak için babamız hayatını Kur’an’ı anlamaya, yaşamaya ve onu anlatmaya adamıştı. Allah’ın vahyini, Rasûlullah’ın tebliğini mehcur bırakmadı. Aynı yolda olabilmek ümidiyle, biz de onun emeğini, bize bıraktığı değerli mirasını, Beyânu’l Hak tefsirini, mehcur bırakmamak adına gayret ettik. Bu gayretimiz sırasında, iyi niyetle yaklaştığımız bazı kişiler, yayıncılık açısından etik olmayan, esere ve müellife saygıdan uzak tavırlarla, bizi yarı yolda bıraksa da, Rabbimiz 3. baskısını yapmayı nasip etti.

Hayatında babamıza ve eserlerine gösterdiği saygı ve değeri, bu gayretlerimiz sırasında bizlerden de esirgemeyen Fecr Yayınevi’ne ve editörü Hüseyin Nazlıaydın beye, hizmetlerini devam ettirmede samimi gayretleri ve yardımları için Şahin Güven ağabeye teşekkürü bir borç biliriz.

“Müminleri ve imanda kendilerine tabi olan nesillerini de orada birbirlerine kavuşturacağız. Hiçbirinin amellerinden, asla bir şey eksiltmemişizdir; zira herkes kendi kazandığına karşılık alınmış bir rehindir..”

(Tur 52/21)

27 Kasım 2015
Duman Ailesi

İKİNCİ BASKIYI HAZIRLARKEN

Beyânu'l-Hak Kur'an-ı Kerim'in Nüzul Sırasına Göre Tefsiri adlı tefsirimizin ikinci baskısını yapmayı nasip eden Allah'a hamd olsun! Tüm muvafakiyetler, ancak O'nunladır, sonuçlar da ona aittir. Biz de sadece O'na inandık ve sadece O'na dayanarak himmetimizi/gayretimizi, çalışmamızı sürdürdük, inşallah daha da sürdüreceğiz. O (c.c) da gereken inayeti gösterdi ve bu ikinci baskıyı yapmayı da müyesser kıldı. Elhamdülillah! Rasûlüne ve onun âl ve eshabına da can u gönülden sonsuz salat ü selamlar olsun. Bedende varlığımız ve canımız Allah'tandır. Dinde canımız, gerçek varlığımız ve mümin kişiliğimiz ise, O'nun rasûlü, habibi, edibi Hz. Muhammed Mustafa'dandır. O, Allah'ın insanlara; özellikle müminlere büyük bir iyiliğidir. Zira onunla insanlık âlemi "gerçek insanlık nedir?" onu bildi, onunla müminler hakiki dirilişe erdi, onunla "Sırat-ı Müstakim"e ve gerçek kimliklerine kavuştular. Bu yüzden ona da sonsuz salat ü selamlar olsun, malımız, canımız ve bütün varlığımız kendisine feda olsun!

Birincisi ile karşılaştırma imkânı bulanlar, *Beyânu'l-Hakk*'ın ikinci baskısının öncekinden hem şekil bakımından farklı hem de muhteva açısından biraz daha zengin olduğunu göreceklerdir. Bu farklılıkların, kıymetli okuyucularımızın -Allah kendilerinden razı olsun!- değerli katkılarıyla oluştuğunu söylemeliyim; eksik olmasınlar, lütfedip gerek bizzat gelerek, gerek mektup yazma zahmetinde bulunarak, gerek e-mail ile, gerekse telefon ve mesaj yoluyla ilettikleri tashihâtın ve isteklerinin bir sonucudur. Bu yakın ilgilerinden, takdir, bazen de hak etmediğim derecede taltif ifade eden sözlerinden, eleştirel düşüncelerinden ve samimi katkılarından ötürü bu okuyucularıma özellikle şükranlarımı arz ediyorum. Kendilerine en içten minnet duygularımı bildirmek istiyorum.

Bu ikinci baskıda değerli okuyucularımızdan alınan tüm eleştiri ve mesajlar da göz önünde bulundurularak:

- Tefsirin tamamı yeniden ve daha dikkatli bir biçimde okundu, gerekli düzeltmeler, açıklama ve ilaveler yapıldı.
- Yayınevinin yapmış olduğu şeklî değişikliklerin haricinde, Kur'an metninde yer yer görülen metin hataları, eksiklikler ve fazlalıklar düzeltildi.
- Kur'an metni, bilhassa yaşlılar için okumayı kolaylaştırmak maskadıyla biraz daha büyütüldü.

- Her cildin sonunda bulunan “Anahtar Kelimeler” Arapçayı bilen ve düşünüp anlamak isteyen okuyucuların işini kolaylaştırmak için paragraflar hâlindeki Kur’an metinlerinin hemen altına alındı.
- Yararlanılan eserler/kaynakça eklendi.
- Her cildin başına sureler alfabetik olarak yeniden sıralandı.
- Tefsirin sonuna “Son Söz” yerine, yine Kur’an’dan alınmış bir mesaj konuldu. Ondan önce de yaklaşık yirmi üç yıllık vahiy süreci özetlendi.
- Bir de vahiy süreci içerisinde Sahabe-i Kiram’ın eğitim-öğretim keyfiyeti Fetih suresinin en son ayeti ve ayetin sembolik ifadesinin tefsiri ile birlikte ikinci bir özet hâlinde nakledildi.

Geç Kalmış Zarurî Bir Açıklama!

Türkçe bir tefsirin başında “*Beyânu’l-Hak*” ismi, ister istemez “Neden?” sorusunu akla getirmiştir. Araştırmalarımız sonunda, İslam âleminde bu ad ile yazılmış bir tefsire rastlayamadık. Sadece Şeyhülislâm Mustafa Sabri Efendi’lerin, Mehmet Akif’lerin de makalelerinin neşredildiği “*Beyânu’l-Hak*” namıyla bir mecmuanın yayımlandığını bilmekteyiz.

İsim, *beyan* ile *hak* kelimelerinin isim tamlaması şeklinde birbirine izafe siyle oluşturulmuş Arapça bir terkip! Fakat terkibi oluşturan kelimelerin her ikisi de hem Osmanlı döneminde, hem Cumhuriyet döneminde hem de günümüzde Türk okuyucusunun hiç de yabancı olmadıkları, hatta teker teker kelimeler hâlinde sıklıkla kullandıkları Türkleşmiş, Türkçeleşmiş ve özümsemiş kelimelerdir. O sebeple milletimizin benimseyip özümsemiştiği bu kelimelerden müteşekkil terkinin/adın günümüzdeki Türk okuyucusuna yabancı gelmeyeceğini düşündük. Çünkü “beyan” açıklamak anlamındadır. Türkçe’de sözlü ve yazılı dilde “beyan etmek” şeklinde sürekli kullanılmaktadır. “Hak” ise sözlükte, var ve varlığı gerçek olan anlamındadır. Bu yüzden *Hak* hem Cenab-ı Allah’ın esma ve sıfatlarından, hem Kur’an-ı Kerim’in ismi ve sıfatıdır, hem de realitenin, gerçeğin kendisidir. İşte bu gerekçelerle, yüce Mevla’mızın lütfedip ikinci baskısını da yayımlamayı müyesser kıldığı tefsirimize “*Beyânu’l-Hak*” ismini koymayı uygun bulduk. Bugüne kadar da önemli bir eleştiri almadık...

Allahu veliyyü’t-tevfik

Ni’me’l-Mevlâ ve Ni’me’r-refik!

05 Eylül 2007

Prof. Dr. M. Zeki Duman

Beyânu'l - Hak

(KUR'AN-I KERİM'İN NÜZUL SIRASINA GÖRE TEFSİRİ)

II

(MEKKÎ SURELER-2)

Prof. Dr. M. Zeki Duman

Fecr Yayınları: 95

BEYÂNU'L-HAK
(Kur'an-ı Kerim'in Nüzul Sırasına Göre Tefsiri)

Prof. Dr. M. Zeki DUMAN
(www.zekiduman.com)

© FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
(Sertifika no: 13178)

Mizanpaj
Hüseyin NAZLIAYDIN & Mehmet Ali KIRCA

Kapak
FCR YAYIN REKLAM

Baskı/Cilt
ŞAFAK MATBAACILIK
İvedik O.S.B. Matbaacılar Sitesi 1515. Sk. No: 53
Yenimahalle/ANKARA • Tel: 0312. 229 57 84
(Sertifika No: 16104)

1. Baskı: Mayıs 2006
2. Baskı: Ağustos 2008
3. Baskı: Şubat 2016
4. Baskı: Mart 2020

ISBN: 978-605-7570-82-6 (Tk.)
978-605-7570-84-0 (2. cilt)

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 Ulus-Altındağ/ANKARA
Tel: (0312) 310 08 60 (pbx) - Fax: (0312) 311 47 89
Web: www.fcr.com.tr • e-mail: fcr@fcr.com.tr

Beyânu'l - Hak

(KUR'AN-I KERİM'İN NÜZUL SIRASINA GÖRE TEFSİRİ)

II

(MEKKÎ SURELER-2)

Prof. Dr. M. Zeki Duman

ANKARA 2020

İÇİNDEKİLER

Mekkî Sureler-2

53/11	Hûd Suresi	653
54/12	Yusuf Suresi	683
55/15	Hicr Suresi	711
56/6	En'am Suresi	727
57/37	Saffât Suresi	775
58/31	Lokman Suresi	795
59/34	Sebe Suresi	811
60/39	Zümer Suresi	827
61/40	Ğafir/Mümin Suresi	849
62/41	Fussilet Suresi	869
63/42	Şûrâ Suresi	887
64/43	Zuhruf Suresi	907
65/44	Duhan Suresi	927
66/45	Câsiye Suresi	939
67/46	Ahkaf Suresi	949
68/51	Zâriat Suresi	961
69/88	Ğâşiye Suresi	971
70/18	Kehf Suresi	978
71/16	Nahl Suresi	1001
72/71	Nuh Suresi	1035
73/14	İbrahim Suresi	1043
74/21	Enbiya Suresi	1057
75/23	Mü'minûn Suresi	1081
76/32	Secde Suresi	1101
77/52	Tûr Suresi	1111
78/67	Mülk Suresi	1119
79/69	Hâkka Suresi	1129
80/70	Meâric Suresi	1137
81/78	Nebe/Amme Suresi	1145
82/79	Nazi'ât Suresi	1153
83/82	İnfitar Suresi	1161
84/84	İnşikak Suresi	1167
85/30	Rum Suresi	1171
86/29	Ankebût Suresi	1189
87/83	Mutaffifîn Suresi	1209
88/13	Ra'd Suresi	1217
89/55	Rahman Suresi	1243
90/76	İnsan/Dehr Suresi	1255
91/22	Hac Suresi	1265

SURE ADI	NÜZUL SIRASI	TERTİP SIRASI	YERALDIĞI SAHİFE
A'lâ	8	87	107
A'râf	40	7	319
Abese	24	80	197
Âdiyât	14	100	143
Ahkâf	67	46	949
Ahzâb	99	33	1673
Alak	1	96	53
Âl-i İmrân	94	3	1481
Ankebût	86	29	1189
Asr	13	103	139
Bakara	92	2	1309
Beled	36	90	281
Beyyine	100	98	1721
Bürûc	27	85	217
Câsiye	66	45	939
Cin	42	72	399
Cum'a	95	62	1545
Duhâ	11	93	129
Duhan	65	44	927
En'am	56	6	727
Enbiya	74	21	1057
Enfâl	93	8	1443
Fâtır	44	35	431
Fatiha	5	1	43
Fecr	10	89	121
Felak	20	113	169
Fetih	111	48	1889
Fil	19	105	165
Furkan	43	25	409
Fussilet	62	41	869
Ğâfir/Mü'min	61	40	849
Ğâşiye	69	88	971
Hac	91	22	1265
Hadîd	105	57	1817
Hâkka	79	69	1129
Haşr	98	59	1657
Hicr	55	15	711
Hucûrat	101	49	1727
Hûd	53	11	653
Humeze	33	104	257
İbrahim	73	14	1043
İhlâs	22	112	177
İnfitar	83	82	1161
İnsan	90	76	1255
İnşikak	84	84	1167
İnşirah	12	94	135
İsrâ	51	17	567
Kadr	25	97	203
Kaf	35	50	269
Kâfirûn	18	109	161
Kalem	4	68	83
Kamer	38	54	293
Kâri'a	30	101	233
Kasas	50	28	543
Kehf	70	18	978
Kevser	15	108	147
Kiyâme	31	75	239

SURE ADI	NÜZUL SIRASI	TERTİP SIRASI	YERALDIĞI SAHİFE
Kureyş	29	106	229
Leyl	9	92	115
Lokman	58	31	795
Mâ'ûn	17	107	157
Mâide	112	5	1907
Me'âric	80	70	1137
Meryem	45	19	449
Mesed	6	111	97
Muhammed	104	47	1801
Mutaffifin	87	83	1209
Mü'minûn	75	23	1081
Mücadele	106	58	1833
Müddessir	2	74	59
Mülk	78	67	1119
Mümtehine	96	60	1555
Münafikûn	103	63	1793
Mürselât	34	77	261
Müzemmil	3	73	73
Nahl	71	16	1001
Nâs	21	114	173
Nasr	114	110	2029
Nâzi'ât	82	79	1153
Nebe'	81	78	1145
Necm	23	53	181
Neml	49	27	523
Nisa	97	4	1569
Nuh	72	71	1035
Nur	102	24	1745
Râ'd	88	13	1217
Rahman	89	55	1243
Rum	85	30	1171
Sâd	39	38	303
Saff	110	61	1879
Saffât	57	37	775
Sebe	59	34	811
Secde	76	32	1101
Şems	26	91	211
Şu'arâ	48	26	501
Şûrâ	63	42	887
Tâhâ	46	20	467
Tahrîm	108	66	1859
Talâk	107	65	1849
Târık	37	86	289
Teğabun	109	64	1871
Tekâsür	16	102	153
Tekvîr	7	81	99
Tevbe	113	9	1973
Tîn	28	95	223
Tûr	77	52	1111
Vâkia	47	56	489
Yâsîn	41	36	379
Yunus	52	10	611
Yusuf	54	12	683
Zâriat	68	51	961
Zilzal	32	99	251
Zuhruf	64	43	907
Zümer	60	39	827

TERTİP SIRASI	SURE ADI	NÜZUL SIRASI	YERALDIĞI SAHİFE
1	Fatiha	5	43
2	Bakara	92	1309
3	Â-i İmrân	94	1481
4	Nisa	97	1569
5	Mâide	112	1907
6	En'am	56	727
7	A'râf	40	319
8	Enfâl	93	1443
9	Tevbe	113	1973
10	Yunus	52	611
11	Hûd	53	653
12	Yusuf	54	683
13	Ra'd	88	1217
14	İbrahim	73	1043
15	Hicr	55	711
16	Nahl	71	1001
17	İsrâ	51	567
18	Kehf	70	978
19	Meryem	45	449
20	Tâhâ	46	467
21	Enbiya	74	1057
22	Hac	91	1265
23	Mü'minûn	75	1081
24	Nur	102	1745
25	Furkan	43	409
26	Şu'arâ	48	501
27	Neml	49	523
28	Kasas	50	543
29	Ankebût	86	1189
30	Rum	85	1171
31	Lokman	58	795
32	Secde	76	1101
33	Ahzâb	99	1673
34	Sebe	59	811
35	Fâtır	44	431
36	Yâsîn	41	379
37	Saffât	57	775
38	Sâd	39	303
39	Zümer	60	827
40	Ğâfir/Mü'min	61	849
41	Fussilet	62	869
42	Şûrâ	63	887
43	Zuhruf	64	907
44	Duhan	65	927
45	Câsiye	66	939
46	Ahkâf	67	949
47	Muhammed	104	1801
48	Fetih	111	1889
49	Hucûrat	101	1727
50	Kaf	35	269
51	Zâriat	68	961
52	Tûr	77	1111
53	Necm	23	181
54	Kamer	38	293
55	Rahman	89	1243
56	Vâkia	47	489
57	Hadîd	105	1817

TERTİP SIRASI	SURE ADI	NÜZUL SIRASI	YERALDIĞI SAHİFE
58	Mücadele	106	1833
59	Haşr	98	1657
60	Mümtahine	96	1555
61	Saff	110	1879
62	Cum'a	95	1545
63	Münafikûn	103	1793
64	Teğabun	109	1871
65	Talâk	107	1849
66	Tahrim	108	1859
67	Mülk	78	1119
68	Kalem	4	83
69	Hâkka	79	1129
70	Me'âric	80	1137
71	Nuh	72	1035
72	Cin	42	399
73	Müzzemmil	3	73
74	Müddessir	2	59
75	Kiyâme	31	239
76	İnsan	90	1255
77	Mürselât	34	261
78	Nebe'	81	1145
79	Nâzi'ât	82	1153
80	Abese	24	197
81	Tekvîr	7	99
82	İnfitar	83	1161
83	Mutaffifin	87	1209
84	İnşikak	84	1167
85	Bürûc	27	217
86	Târık	37	289
87	A'lâ	8	107
88	Ğâşiye	69	971
89	Fecr	10	121
90	Beled	36	281
91	Şems	26	211
92	Leyl	9	115
93	Duhâ	11	129
94	İnşirah	12	135
95	Tin	28	223
96	Alak	1	53
97	Kadr	25	203
98	Beyyine	100	1721
99	Zilzal	32	251
100	Âdiyât	14	143
101	Kâri'a	30	233
102	Tekâsür	16	153
103	Asr	13	139
104	Humeze	33	257
105	Fil	19	165
106	Kureyş	29	229
107	Mâ'ûn	17	157
108	Keşer	15	147
109	Kâfirûn	18	161
110	Nasr	114	2029
111	Mesed	6	97
112	İhlâs	22	177
113	Felak	20	169
114	Nâs	21	173

NÜZUL SIRASI	SURE ADI	TERTİP SIRASI	YERALDIĞI SAHİFE
1	Alak	96	53
2	Müddessir	74	59
3	Müzemmil	73	73
4	Kalem	68	83
5	Fatiha	1	43
6	Mesed	111	97
7	Tekvîr	81	99
8	A'lâ	87	107
9	Leyl	92	115
10	Fecr	89	121
11	Duhâ	93	129
12	İnşirah	94	135
13	Asr	103	139
14	Âdiyât	100	143
15	Kevser	108	147
16	Tekâsür	102	153
17	Mâ'ûn	107	157
18	Kâfirûn	109	161
19	Fil	105	165
20	Felak	113	169
21	Nâs	114	173
22	İhlâs	112	177
23	Necm	53	181
24	Abese	80	197
25	Kadr	97	203
26	Şems	91	211
27	Bürüc	85	217
28	Tîn	95	223
29	Kureyş	106	229
30	Kâri'a	101	233
31	Kiyâme	75	239
32	Zilzal	99	251
33	Humeze	104	257
34	Mürselât	77	261
35	Kaf	50	269
36	Beled	90	281
37	Târık	86	289
38	Kamer	54	293
39	Sâd	38	303
40	A'râf	7	319
41	Yâsîn	36	379
42	Cin	72	399
43	Furkan	25	409
44	Fâtır	35	431
45	Meryem	19	449
46	Tâhâ	20	467
47	Vâkıa	56	489
48	Şu'arâ	26	501
49	Neml	27	523
50	Kasas	28	543
51	İsrâ	17	567
52	Yunus	10	611
53	Hûd	11	653
54	Yusuf	12	683
55	Hicr	15	711
56	En'am	6	727
57	Saffât	37	775

NÜZUL SIRASI	SURE ADI	TERTİP SIRASI	YERALDIĞI SAHİFE
58	Lokman	31	795
59	Sebe	34	811
60	Zümer	39	827
61	Ğâfir/Mü'min	40	849
62	Fussilet	41	869
63	Şûrâ	42	887
64	Zuhruf	43	907
65	Duhan	44	927
66	Câsiye	45	939
67	Ahkâf	46	949
68	Zâriat	51	961
69	Ğâşiye	88	971
70	Kehf	18	978
71	Nahl	16	1001
72	Nuh	71	1035
73	İbrahim	14	1043
74	Enbiya	21	1057
75	Mü'minûn	23	1081
76	Secde	32	1101
77	Tûr	52	1111
78	Mülk	67	1119
79	Hâkka	69	1129
80	Me'âric	70	1137
81	Nebe'	78	1145
82	Nâzi'ât	79	1153
83	İnfitar	82	1161
84	İnşikak	84	1167
85	Rum	30	1171
86	Ankebût	29	1189
87	Mutaffifin	83	1209
88	Ra'd	13	1217
89	Rahman	55	1243
90	İnsan	76	1255
91	Hac	22	1265
92	Bakara	2	1309
93	Enfâl	8	1443
94	Â-i İmrân	3	1481
95	Cum'a	62	1545
96	Mümtahine	60	1555
97	Nisa	4	1569
98	Haşr	59	1657
99	Ahzâb	33	1673
100	Beyyine	98	1721
101	Hucûrat	49	1727
102	Nur	24	1745
103	Münafikûn	63	1793
104	Muhammed	47	1801
105	Hadid	57	1817
106	Mücadele	58	1833
107	Talâk	65	1849
108	Tahrim	66	1859
109	Teğabun	64	1871
110	Saff	61	1879
111	Fetiğ	48	1889
112	Mâide	5	1907
113	Tevbe	9	1973
114	Nasr	110	2029

Beyânu'l - Hak

(KUR'AN-I KERİM'İN NÜZUL SIRASINA GÖRE TEFSİRİ)

III

(MEDENÎ SURELER)

Prof. Dr. M. Zeki Duman

Fecr Yayınları: 95

BEYÂNU'L-HAK
(Kur'an-ı Kerim'in Nüzul Sırasına Göre Tefsiri)

Prof. Dr. M. Zeki DUMAN
(www.zekiduman.com)

© FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
(Sertifika no: 13178)

Mizanpaj
Hüseyin NAZLIAYDIN & Mehmet Ali KIRCA

Kapak
FCR YAYIN REKLAM

Baskı/Cilt
ŞAFAK MATBAACILIK
İvedik O.S.B. Matbaacılar Sitesi 1515. Sk. No: 53
Yenimahalle/ANKARA • Tel: 0312. 229 57 84
(Sertifika No: 16104)

1. Baskı: Mayıs 2006
2. Baskı: Ağustos 2008
3. Baskı: Şubat 2016
4. Baskı: Mart 2020

ISBN: 978-605-7570-82-6 (Tk.)
978-605-7570-83-3 (3. cilt)

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 Ulus-Altındağ/ANKARA
Tel: (0312) 310 08 60 (pbx) - Fax: (0312) 311 47 89
Web: www.fcr.com.tr • e-mail: fcr@fcr.com.tr

Beyânu'l - Hak

(KUR'AN-I KERİM'İN NÜZUL SIRASINA GÖRE TEFSİRİ)

III

(MEDENÎ SURELER)

Prof. Dr. M. Zeki Duman

ANKARA 2020

İÇİNDEKİLER

Medenî Sureler

92/02	Bakara Suresi	1309
93/08	Enfâl Suresi	1443
94/03	Âl-İ İmrân Suresi	1481
95/62	Cuma Suresi	1545
96/60	Mümtehine Suresi	1555
97/04	Nisa Suresi	1569
98/59	Haşr Suresi	1657
99/33	Ahzâb Suresi	1673
100/98	Beyyine Suresi	1721
101/49	Hucurât Suresi	1727
102/24	Nur Suresi	1745
103/63	Münafikûn Suresi	1793
104/47	Muhammed/Kital Suresi	1801
105/57	Hadîd Suresi	1817
106/58	Mücadele Suresi	1833
107/65	Talâk Suresi	1849
108/66	Tahrîm Suresi	1859
109/64	Teğabun Suresi	1871
110/61	Saff Suresi	1879
111/48	Fetih Suresi	1889
112/05	Mâide Suresi	1907
113/09	Tevbe Suresi	1973
114/110	Nasr Suresi	2029
	Tebliğ'in 22 Yıl, 2 Ay, 22 Gün Süren Serüveni	2037
	Sahabenin Eğitim Öğretim Serüveni	2039
	Son Söz Yerine	2041
	Kaynaklar	2043
	Dizin	2047

SURE ADI	NÜZUL SIRASI	TERTİP SIRASI	YERALDIĞI SAHİFE
A'lâ	8	87	107
A'râf	40	7	319
Abese	24	80	197
Âdiyât	14	100	143
Ahkâf	67	46	949
Ahzâb	99	33	1673
Alak	1	96	53
Âl-i İmrân	94	3	1481
Ankebût	86	29	1189
Asr	13	103	139
Bakara	92	2	1309
Beled	36	90	281
Beyyine	100	98	1721
Bürûc	27	85	217
Câsiye	66	45	939
Cin	42	72	399
Cum'a	95	62	1545
Duhâ	11	93	129
Duhan	65	44	927
En'am	56	6	727
Enbiya	74	21	1057
Enfâl	93	8	1443
Fâtır	44	35	431
Fatiha	5	1	43
Fecr	10	89	121
Felak	20	113	169
Fetih	111	48	1889
Fil	19	105	165
Furkan	43	25	409
Fussilet	62	41	869
Ğâfir/Mü'min	61	40	849
Ğâşiye	69	88	971
Hac	91	22	1265
Hadîd	105	57	1817
Hâkka	79	69	1129
Haşr	98	59	1657
Hicr	55	15	711
Hucûrat	101	49	1727
Hûd	53	11	653
Humeze	33	104	257
İbrahim	73	14	1043
İhlâs	22	112	177
İnfitar	83	82	1161
İnsan	90	76	1255
İnşikak	84	84	1167
İnşirah	12	94	135
İsrâ	51	17	567
Kadr	25	97	203
Kaf	35	50	269
Kâfirûn	18	109	161
Kalem	4	68	83
Kamer	38	54	293
Kâri'a	30	101	233
Kasas	50	28	543
Kehf	70	18	978
Kevser	15	108	147
Kiyâme	31	75	239

SURE ADI	NÜZUL SIRASI	TERTİP SIRASI	YERALDIĞI SAHİFE
Kureyş	29	106	229
Leyl	9	92	115
Lokman	58	31	795
Mâ'ûn	17	107	157
Mâide	112	5	1907
Me'âric	80	70	1137
Meryem	45	19	449
Mesed	6	111	97
Muhammed	104	47	1801
Mutaffifin	87	83	1209
Mü'minûn	75	23	1081
Mücadele	106	58	1833
Müddessir	2	74	59
Mülk	78	67	1119
Mümtehine	96	60	1555
Münafikûn	103	63	1793
Mürselât	34	77	261
Müzemmil	3	73	73
Nahl	71	16	1001
Nâs	21	114	173
Nasr	114	110	2029
Nâzi'ât	82	79	1153
Nebe'	81	78	1145
Necm	23	53	181
Neml	49	27	523
Nisa	97	4	1569
Nuh	72	71	1035
Nur	102	24	1745
Râ'd	88	13	1217
Rahman	89	55	1243
Rum	85	30	1171
Sâd	39	38	303
Saff	110	61	1879
Saffât	57	37	775
Sebe	59	34	811
Secde	76	32	1101
Şems	26	91	211
Şu'arâ	48	26	501
Şûrâ	63	42	887
Tâhâ	46	20	467
Tahrîm	108	66	1859
Talâk	107	65	1849
Târık	37	86	289
Teğabun	109	64	1871
Tekâsür	16	102	153
Tekvîr	7	81	99
Tevbe	113	9	1973
Tîn	28	95	223
Tûr	77	52	1111
Vâkia	47	56	489
Yâsîn	41	36	379
Yunus	52	10	611
Yusuf	54	12	683
Zâriat	68	51	961
Zilzal	32	99	251
Zuhruf	64	43	907
Zümer	60	39	827

TERTİP SIRASI	SURE ADI	NÜZUL SIRASI	YERALDIĞI SAHİFE
1	Fatiha	5	43
2	Bakara	92	1309
3	Â-i İmrân	94	1481
4	Nisa	97	1569
5	Mâide	112	1907
6	En'am	56	727
7	A'râf	40	319
8	Enfâl	93	1443
9	Tevbe	113	1973
10	Yunus	52	611
11	Hûd	53	653
12	Yusuf	54	683
13	Ra'd	88	1217
14	İbrahim	73	1043
15	Hicr	55	711
16	Nahl	71	1001
17	İsrâ	51	567
18	Kehf	70	978
19	Meryem	45	449
20	Tâhâ	46	467
21	Enbiya	74	1057
22	Hac	91	1265
23	Mü'minûn	75	1081
24	Nur	102	1745
25	Furkan	43	409
26	Şu'arâ	48	501
27	Neml	49	523
28	Kasas	50	543
29	Ankebût	86	1189
30	Rum	85	1171
31	Lokman	58	795
32	Secde	76	1101
33	Ahzâb	99	1673
34	Sebe	59	811
35	Fâtır	44	431
36	Yâsîn	41	379
37	Saffât	57	775
38	Sâd	39	303
39	Zümer	60	827
40	Ğâfir/Mü'min	61	849
41	Fussilet	62	869
42	Şûrâ	63	887
43	Zuhruf	64	907
44	Duhan	65	927
45	Câsiye	66	939
46	Ahkâf	67	949
47	Muhammed	104	1801
48	Fetih	111	1889
49	Hucûrat	101	1727
50	Kaf	35	269
51	Zâriat	68	961
52	Tûr	77	1111
53	Necm	23	181
54	Kamer	38	293
55	Rahman	89	1243
56	Vâkia	47	489
57	Hadîd	105	1817

TERTİP SIRASI	SURE ADI	NÜZUL SIRASI	YERALDIĞI SAHİFE
58	Mücadele	106	1833
59	Haşr	98	1657
60	Mümtahine	96	1555
61	Saff	110	1879
62	Cum'a	95	1545
63	Münafikûn	103	1793
64	Teğabun	109	1871
65	Talâk	107	1849
66	Tahrim	108	1859
67	Mülk	78	1119
68	Kalem	4	83
69	Hâkka	79	1129
70	Me'âric	80	1137
71	Nuh	72	1035
72	Cin	42	399
73	Müzzemmil	3	73
74	Müddessir	2	59
75	Kiyâme	31	239
76	İnsan	90	1255
77	Mürselât	34	261
78	Nebe'	81	1145
79	Nâzi'ât	82	1153
80	Abese	24	197
81	Tekvîr	7	99
82	İnfitar	83	1161
83	Mutaffifin	87	1209
84	İnşikak	84	1167
85	Bürûc	27	217
86	Târık	37	289
87	A'lâ	8	107
88	Ğâşiye	69	971
89	Fecr	10	121
90	Beled	36	281
91	Şems	26	211
92	Leyl	9	115
93	Duhâ	11	129
94	İnşirah	12	135
95	Tin	28	223
96	Alak	1	53
97	Kadr	25	203
98	Beyyine	100	1721
99	Zilzal	32	251
100	Âdiyât	14	143
101	Kâri'a	30	233
102	Tekâsür	16	153
103	Asr	13	139
104	Humeze	33	257
105	Fil	19	165
106	Kureyş	29	229
107	Mâ'ûn	17	157
108	Keşer	15	147
109	Kâfirûn	18	161
110	Nasr	114	2029
111	Mesed	6	97
112	İhlâs	22	177
113	Felak	20	169
114	Nâs	21	173

NÜZUL SIRASI	SURE ADI	TERTİP SIRASI	YERALDIĞI SAHİFE
1	Alak	96	53
2	Müddessir	74	59
3	Müzemmil	73	73
4	Kalem	68	83
5	Fatiha	1	43
6	Mesed	111	97
7	Tekvîr	81	99
8	A'lâ	87	107
9	Leyl	92	115
10	Fecr	89	121
11	Duhâ	93	129
12	İnşirah	94	135
13	Asr	103	139
14	Âdiyât	100	143
15	Kevser	108	147
16	Tekâsür	102	153
17	Mâ'ûn	107	157
18	Kâfirûn	109	161
19	Fil	105	165
20	Felak	113	169
21	Nâs	114	173
22	İhlâs	112	177
23	Necm	53	181
24	Abese	80	197
25	Kadr	97	203
26	Şems	91	211
27	Bürüc	85	217
28	Tîn	95	223
29	Kureyş	106	229
30	Kâri'a	101	233
31	Kiyâme	75	239
32	Zilzal	99	251
33	Humeze	104	257
34	Mürselât	77	261
35	Kaf	50	269
36	Beled	90	281
37	Târık	86	289
38	Kamer	54	293
39	Sâd	38	303
40	A'râf	7	319
41	Yâsîn	36	379
42	Cin	72	399
43	Furkan	25	409
44	Fâtır	35	431
45	Meryem	19	449
46	Tâhâ	20	467
47	Vâkıa	56	489
48	Şu'arâ	26	501
49	Neml	27	523
50	Kasas	28	543
51	İsrâ	17	567
52	Yunus	10	611
53	Hûd	11	653
54	Yusuf	12	683
55	Hicr	15	711
56	En'am	6	727
57	Saffât	37	775

NÜZUL SIRASI	SURE ADI	TERTİP SIRASI	YERALDIĞI SAHİFE
58	Lokman	31	795
59	Sebe	34	811
60	Zümer	39	827
61	Ğâfir/Mü'min	40	849
62	Fussilet	41	869
63	Şûrâ	42	887
64	Zuhruf	43	907
65	Duhan	44	927
66	Câsiye	45	939
67	Ahkâf	46	949
68	Zâriat	51	961
69	Ğâşiye	88	971
70	Kehf	18	978
71	Nahl	16	1001
72	Nuh	71	1035
73	İbrahim	14	1043
74	Enbiya	21	1057
75	Mü'minûn	23	1081
76	Secde	32	1101
77	Tûr	52	1111
78	Mülk	67	1119
79	Hâkka	69	1129
80	Me'âric	70	1137
81	Nebe'	78	1145
82	Nâzi'ât	79	1153
83	İnfitar	82	1161
84	İnşikak	84	1167
85	Rum	30	1171
86	Ankebût	29	1189
87	Mutaffifin	83	1209
88	Ra'd	13	1217
89	Rahman	55	1243
90	İnsan	76	1255
91	Hac	22	1265
92	Bakara	2	1309
93	Enfâl	8	1443
94	Â-i İmrân	3	1481
95	Cum'a	62	1545
96	Mümtahine	60	1555
97	Nisa	4	1569
98	Haşr	59	1657
99	Ahzâb	33	1673
100	Beyyine	98	1721
101	Hucûrat	49	1727
102	Nur	24	1745
103	Münafikûn	63	1793
104	Muhammed	47	1801
105	Hadid	57	1817
106	Mücadele	58	1833
107	Talâk	65	1849
108	Tahrim	66	1859
109	Teğabun	64	1871
110	Saff	61	1879
111	Fetiğ	48	1889
112	Mâide	5	1907
113	Tevbe	9	1973
114	Nasr	110	2029